

מרחשוון התשס"ט

בס"ד

הבשורה הכפולה על לידת יצחק לפרשת וירא

ועוד: אין זה שם, אלא תואר, הנגזר משורש א.י.ל., שהוראתו היא 'כוח', כלומר - מקור הכוחות.

שם יקוק הוא השם הידוע רק לעם ישראל, והוא השם הפרטי הבלתי מיודע, כלומר לא ניתן להוסיף לו את 'ה' הידיעה' ולומר 'היקוק'. זהו השם של רבש"ע.

7. בראשית י"ח ו-ח

"וַיִּמְהַר אַבְרָהָם אַהֲלָהָה אֶל שְׂרָה וַיֹּאמֶר מֵהֵרִי שְׁלֹשׁ סָאִים קָמַח... וְאֵל הַבָּקָר רֶץ אַבְרָהָם... וַיִּתֵּן אֶל הַנַּעַר וַיְמַהֵר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ... וְהוּא עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הַעֵץ וַיֹּאכְלוּ"

8. מל"ב, ד'

ח נִהְיֵי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלִישֶׁע אֶל-שׁוֹנָם וְשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה וַתִּחַזַּק-בּוֹ לְאָכָל-לֶחֶם וְנִהְיֵי מִדֵּי עֲבָרוּ יָסַר שְׁמָהּ לְאָכָל-לֶחֶם. **ט** וַתֹּאמֶר אֶל-אִשָּׁה הַנְּה-נָא וְדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֶלְהִים קָדוֹשׁ הוּא עִבְר עֲלֵינוּ תְּמִיד. **י** נַעֲשֶׂה-נָא עֲלֵי־ת-קִיר קִטְנָה וְנָשִׂים לוֹ שֵׁם מִטָּה וְנִשְׁלַחַן וְכֶסֶף וּמְנוּחָה וְהִנֵּה גְבָאֹ אֵלֵינוּ יָסוּר שְׁמָה. **יא** וְנִהְיֵי הַיּוֹם וַיָּבֵא שְׁמָה וַיָּסַר אֶל-הַעֲלִיָּה וַיִּשְׁכַּב-שְׁמָה. **יב** וַיֹּאמֶר אֶל-גִּיחֲזִי נַעֲרוּ קָרָא לְשׁוֹנְמֵי הַזֵּאת וַיִּקְרָא-לָהּ וַתַּעֲמֵד לִפְנֵי. **יג** וַיֹּאמֶר לוֹ אֶמְר-נָא אֵלֶיךָ הִנֵּה חֲכַדְתְּ אֵלֵינוּ אֶת-כָּל-הַחֲכָדָה הַזֵּאת מִה לַעֲשׂוֹת לָךְ הִנֵּשׁ לְדָבָר-לָךְ אֶל-הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל-שַׂר הַצָּבָא וַתֹּאמֶר בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנִי יֹשֶׁבֶת. **יד** וַיֹּאמֶר וּמָה לַעֲשׂוֹת לָהּ וַיֹּאמֶר גִּיחֲזִי אָבֵל בּוֹ אִיו-לָהּ וַאֲיִשָּׁה זָקָן. **טו** וַיֹּאמֶר קָרָא-לָהּ וַיִּקְרָא-לָהּ וַתַּעֲמֵד בְּפֶתַח. **טז** וַיֹּאמֶר לְמוֹעֵד הַזֶּה פַּעַם חַיָּה אֲתִי אֲלִישֶׁע.

9. בראשית כ"א, א-ג

"וַיְהִי כִּי יָבִיא אֶת שְׂרָה כֹּאשֶׁר אָמַר וַיַּעַשׂ ה' לְשֵׂרָה כְּאֲשֶׁר דָּבַר. וַתֵּהָר וַתֵּלֵד שְׂרָה לְאַבְרָהָם בֶּן לֹזְקִינוּ לְמוֹעֵד אֲשֶׁר דָּבַר אֶת-לֵהִים. וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אֶת שֵׁם בְּנוֹ הַנּוֹלָד לוֹ אֲשֶׁר יָלְדָה לוֹ שְׂרָה יִצְחָק"

10. בראשית י"ח

(ט) וַיִּקְמוּ מִשָּׁם הַגֵּאֲנָשִׁים וַיִּשְׁקְפוּ עַל פְּנֵי סֹדֶם וְאַבְרָהָם הִלֵּךְ עִמָּם לְשִׁלְחָם: (י) וַיִּקְנֶךְ אֶמְר הַמִּכְסָּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אָנִי עֹשֶׂה: (יא) וְאַבְרָהָם הָיָה לְגֹי גְדוֹל וְעַצוֹם וְנִבְרָכוּ בּוֹ כָּל גֹּיֵי הָאָרֶץ: (יב) כִּי יִדְעִיתִי לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוָה אֶת בְּנֵי וְאֶת אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָךְ יִקְנֶךְ לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הִבִּיא יִקְנֶךְ עַל אַבְרָהָם אֶת אֲשֶׁר דָּבַר עָלָיו:

11. רש"י על י"ז טו

"לא תקרא את שמה שרי - דמשמע שרי לי, ולא לאחרים, כי שרה סתם שמה, שתהא שרה על כל" (ברכות יג).

12. דברי הימים א', יז: כא

"גוי אחד בארץ"

13. עמוס ג'

"רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה, על כן אפקד עליכם את כל עוונותיכם."

1. בראשית י"ח

ט וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו, אִיָּה שְׂרָה אֲשֶׁתְּךָ; וַיֹּאמֶר, הִנֵּה בְּאֵהָל. **י** וַיֹּאמֶר, שׁוּב אֲשׁוּב אֵלֶיךָ פַּעַם חַיָּה, וְהִנֵּה-בּוֹ לְשֵׂרָה אֲשֶׁתְּךָ; וְשְׂרָה שָׁמְעַת פֶּתַח הָאֵהָל, וְהוּא אַחֲרָיו. **יא** וְאַבְרָהָם וְשְׂרָה זָקְנִים, בָּאִים בְּיָמִים; חָדַל לְהֵיוֹת לְשְׂרָה, אֶרֶח פְּנָשִׁים. **יב** וַתִּצְחַק שְׂרָה, בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר: אַחֲרַי בְּלִתי הִי־תֵה-לִי עֲדָנָה, וְאֵדְנִי זָקָן. **יג** וַיֹּאמֶר יְהוָה, אֶל-אַבְרָהָם: לְמָה זֶה צִחַקָה שְׂרָה לֵאמֹר, הֲאֵף אֲמַנָּם אֲלֶד--וְאֵנִי זָקְנָתִי. **יד** הִיפְלֵא מִיָּהוָה, דָּבָר; לְמוֹעֵד אֲשׁוּב אֵלֶיךָ, פַּעַם חַיָּה--וְלִשְׂרָה בֵן.

2. בראשית י"ז

(א) וְהִי אַבְרָם בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה וַתִּשְׁעֵ שָׁנָיִם וַיִּרְא יְהוָה אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֵל שְׂדֵי הַתְּהַלֵּךְ לְפָנַי וְהִיָּה תְּמִים: (ב) וְאַתְּנָה בְּרִיתִי בֵינִי וּבֵינֶךָ וְאַרְבָּה אוֹתָךְ בְּמֵאֵד מֵאֵד: (ג) וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל פְּנָיו וַיְדַבֵּר אִתּוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר: (ד) אֲנִי הִנֵּה בְּרִיתִי אִתְּךָ וְהִיָּית לְאֵב הַמּוֹן גוֹיִם: (ה) וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שִׁמְךָ אַבְרָם וְהִיָּה שִׁמְךָ אַבְרָהָם כִּי אֵב הַמּוֹן גוֹיִם תִּתֵּיךְ: (ו) וְהַפְּרִתִי אוֹתָךְ בְּמֵאֵד מֵאֵד וְנִתְתִּיךְ לְגוֹיִם וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ: (ז) וְהִקְמֵתִי אֶת בְּרִיתִי בֵינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתֶם לְבְרִית עוֹלָם לְהִיוֹת לָךְ לְאֱלֹהִים וְלִזְרַעְךָ אַחֲרֶיךָ: (ח) וְנִתְתִי לָךְ וְלִזְרַעְךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ מִגְרִיךָ אֶת כָּל אֶרֶץ כְּנָעַן לְאֶחָזָה עוֹלָם וְהִיָּיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים: (ט) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל אַבְרָהָם וְאַתָּה אֶת בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אֶתָּה וְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתֶם:

(י) זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ הַמּוֹל לָכֶם כָּל זָכָר...

טו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, אֶל-אַבְרָהָם, שְׂרִי אֲשֶׁתְּךָ, לֹא-תִקְרָא אֶת-שְׁמָה שְׂרִי: כִּי שְׂרָה, שְׁמָה. **טז** וּבְרִכְתִּי אֹתָהּ, וְגַם נִתְתִי מִמֶּנָּה לָךְ בֵּן; וּבְרִכְתִּיהָ וְהִיָּתָה לְגוֹיִם, מְלָכִים עִמָּם מִמֶּנָּה יִהְיוּ. **יז** וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל-פְּנָיו, וַיִּצְחַק; וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ, הֲלָבֵן מֵאֵה-שָׁנָה וַיֵּלֵד, וְאִם-שְׂרָה, הִבְת-תִּשְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד. **יח** וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם, אֶל-הָאֱלֹהִים: לוֹ יִשְׁמַעְעָל, יִחַיָּה לְפָנֶיךָ. **יט** וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, אֲבֵל שְׂרָה אֲשֶׁתְּךָ יִלְדָת לָךְ בֵּן, וְקָרָאתָ אֶת-שְׁמוֹ, יִצְחָק; וְהִקְמֵתִי אֶת-בְּרִיתִי אִתּוֹ לְבְרִית עוֹלָם, לְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו. **כ** וְלִשְׁמַעְעָל, שְׁמַעְעִיתֶךָ--הִנֵּה בְּרִכְתִּי אִתּוֹ וְהַפְּרִיתִי אֹתוֹ וְהַבְּרִיתִי אִתּוֹ, בְּמֵאֵד מֵאֵד: שְׁנַיִם-עָשָׂר נְשִׂאִים יוֹלִיד, וְנִתְתִי לְגוֹי גְדוֹל. **כא** וְאֶת-בְּרִיתִי, אֶקִּים אֶת-יִצְחָק, אֲשֶׁר תֵּלֵד לָךְ שְׂרָה לְמוֹעֵד הַזֶּה, בְּשָׁנָה הָאַחֲרֶת. (כב) וַיְכַל לְדַבֵּר אֹתוֹ וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל אַבְרָהָם:

3. בראשית י"ח, א

"וירא אליו ה' באלני ממרא".

4. בראשית י"ח ל"ג

וַיֵּלֶךְ יְהוָה--בְּאֲשֶׁר פִּלָּה, לְדַבֵּר אֶל-אַבְרָהָם; וְאַבְרָהָם, שָׁב לְמִקְמוֹ.

5. שמות ו'

"וירא אל אברהם ואל יצחק ואל יעקב בא-ל שדי, ושמי יקוק לא נודעת להם".

6. ריה"ל - תחילת מאמר ד' בספר הכוזרי

שם אלוקים הוא בעל תוכן אוניברסלי, והוא מבטא את אמונתם של רוב בני האדם בסיבה ראשונה, במקור כל הכוחות, בחוקיות מוסרית אוניברסלית וכדומה.